

Az Országos Anyag- és Árhivatal közleménye a fogyasztói árak 1980. évi változásáról

Az 1980. évi népgazdasági terv előirányzataival és a termelői árak január 1-i módosításával összhangban, egyes fogyasztói árak január 7-én, mások viszont ezt követően a kereskedelem új beszerzéseinek megfelelően — a különböző kereskedelmi vállalatok üzleteiben eltérő időpontban — változnak. A központi elhatározások alapján így a sorra kerülő fogyasztói árváltozások (áremelések és árcsökkenések) összességében a fogyasztói árszínvonalat mintegy 0,8 százalékkal emelik.

A főbb területeket érintő árváltozások:

A textilruházati termékek fogyasztói árszínvonala csökken. Olcsóbbak lesznek a szintetikus kötöttárúk (kb. 20—22 százalékkal), a fésűs gyapjúszövetek és az ebből készült férfiöltönyök (kb. 30 százalékkal), a szintetikus függönyök (kb. 35 százalékkal). A második negyedévben csökken a harisnyák, a harisnyanadrágok és a zoknik fogyasztói ára is. A kártyolt gyapjúszövetek árát mintegy 18 százalékkal, a bőrkabátoké 20—30 százalékkal, a tréningruháké 4—12 százalékkal növekszik. Emelkedik a szövött és kötött alsóruházati termékek árszínvonala. Mintegy 14 százalékkal nő az ágyszőnyegek ára, csökken a műszörmébélésű téllkabátok, ballonkabátok, valamint a rövidárú árszintje.

A vas-műszaki termékek árszínvonala 3—4 százalékkal emelkedik. Növekszik a tartós vas-műszaki fogyasztási cikkek és a háztartási villamos készülékek — automata mosógép, villanytűzhely, bojler, hűtőgép — készülékek ára. A vas-műszaki tömegcikk-körében jelentős áremelkedések és csökkenések is lesznek. A fém evőeszközök ára például mintegy 60 százalékkal, az alumínium edényeké kb. 90 százalékkal emelkedik, átlagosan 16 százalékkal az árcsökkenés a csavarárúknál és az épületszerelvényeknél.

A háztartási vegyjelöltek és kozmetikai termékek nagyobb részének az ára csökken. Egyes cikksorozatok, például arc-, ajak-, köröm- és babaápoló szerek, valamint a borotvakréme árak azonban emelkednek. A festékek ára mintegy 18 százalékkal nő.

Emelkedik a gázolaj, a kenőanyagok, a műtrágyák, a növényvédők szerek, valamint a mezőgazdasági kisgépek ára.

A játékok ára átlagosan mintegy 10 százalékkal csökken. A sportszereknél jelentős eltérő irányú változások mellett az árszint valamelyest csökken. A gyermekkoszák ára nem változik.

Az egyéb vegyes iparcikkek árszínvonala áremelkedés, illetve csökkenés mellett kismértékben növekszik. A háztartási műanyagárúk árszintje például mintegy 9 százalékkal lesz alacsonyabb, a kódények ára pedig 40 százalékkal emelkedik. Az órák ára változatlan marad, azonban az ébresztőórák árszintje emelkedik. A divat-ékszerek (bizsuk) ára 15 százalékkal csökken.

A papírok és írószer ár-szintje viszonylag csekély mértékben emelkedik. Az optikai cikkek — ezen belül a szemüvegek — árszintje változatlan marad, nem változik a fényképezőgépek ára. Az egyéb fotógép-árak általában csökkennek. Emelkedik viszont a fótilmek, papírok és -vegyszerek ára.

A különféle javítószolgálatok árszínvonala — a

Ideai új filmek

A MAFILM budapesti filmstúdió munkájáról, terveiről nyilatkozott Nemeskürty István, a stúdió vezetője.

— Az 1980-as újdonságaink közül két film forgatása már befejeződött. Mindkettő úttörő vállalkozásnak számít. **Fejér Tamás** rendezésében az első magyar-NDK koprodukciós mű készül; alapját Balázs Bélának az 1930-as években a Szovjetunióban német nyelven írt könyve, a „Heinrich beginnt den Kampf” adta. Ebből annak idején Kijevben filmet is készítették. A produkcióban NDK-beli színészek szerepelnek, s a címe: „Veszélyes vállalkozás.”

Rényi Tamás „Elve vagy halva” című munkáját azért várjuk az átlagosnál is nagyobb érdeklődéssel, mert azt a műfajt igyekszik művelni, amelyet a már eltávozott elődök — Várkonyi Zoltán, Gertler Viktor, Keltai Márton és Bán Frigyes — oly sok sikerrel képviseltek. Hiteles történelmi eseményt visz celluloidszalagra: Noszlopy Gáspár 1848-as kormánybiztos szökését és elrablását.

Terveinkben további négy film megalkotása szerepel. Mai témát dolgoz fel Sós Mária a „Boldogtalan kalap”-ban. Kosztolányi Dezső „Színes tintákról álmodom” című művéből Ranódy László forgat filmet. Szép Ernő „Völegény”-éből Müller Péter írt filmszínopszist, rendezője Rényi Tamás lesz. Jókor meglepetést okozott **Bujtor István** színművész, aki most krimi szerzőként jelentkezett. A tervek szerint a főszerepet is ő játssza, s a filmet Mészáros Gyula rendezi. (MTI)

Játszóterek

A békásmegyeri lakótelepen szaporodnak a lakóházak. A lakásokkal egy időben játszótereket is építettek, hogy a gyerekek is jól érezzék magukat új környezetükben. (MTI)

Elhunyt Csehók Borbála

Nyolcvanhét éves korában elhunyt Csehók Borbála, aki tulajdonosa volt a Szocialista Hazáért Erdemrendnek és a Felszabadulási Jubileumi Emlékéremnek — közli a szegedi városi pártbizottság. A munkásmozgalmában 1918-ban kapcsolódott be, ettől az esztendőig kezdve a pártnak is tagja volt. Főként szakszervezeti vonalon, a nőmozgalmában, a gyermekbarátok egyesületében tevékenykedett. Részt vett a sztrájkokra mozgósító akciókban, az agitációkban. Bal-

oldali napilapok és röplapok terjesztését vállalta, 1942-től a Népszava kézbesítője volt. Bekapcsolódott a Szegedi Általános Munkás Dalegyiet és a Munkás Színpad munkájába is. 1952-ben, a Textilművekből vonult nyugállományba. A tarjáni körzeti pártalapszervezet tagjaként idős kora ellenére is aktívan tevékenykedett. 1969-ben megkapta a Munka Erdemrend ezüstfokozatát. Temetésének idejéről sajtóközlemény jelenik meg.

Fafeldolgozás

A Fűrész-, Lemez- és Horodóipari Vállalat hárosi gyáregységében fűrészárut, furnírelemeket és préselt faforgácslapokat gyártanak a bútoripar részére. A gyártási folyamatok során több mint harmincezer köbméter rönkfát dolgoznak fel, köztük sok egzotikus, ázsiai, afrikai fajfajtát is. (MTI)

KNER Gondolatok egy könyv kapcsán

Igazi könyvészi csemege jelent meg az elmúlt év végén. **Haiman György**, a Kner család tagja, aki maga is kiváló nyomdász és tipográfus, az Iparművészeti Főiskola typo-grafikai tanzéneke vezette földolgozta a gyomai Kner-nyomda művészi tevékenységét az 1882-es alapítástól 1944-ig. A Kner család és a magyar könyvművészet című nagyszűrt könyvében. A nyomdaalapító **Kner Izidor** a „világ végén”, a Békés megyei Gyomán teremtette meg a modern magyar könyvművészet egyik leghaladóbb és legkölvetkezetesebb fellegvárát. Közigazgatási nyomtatványok készítésével alapozta meg tevékenységét, de soha nem feledkezett meg arról, hogy a nyomdának a könyvművészetnek óriási feladatai vannak az esztétikai műveltség elterjesztésében éppúgy, mint a tudatformálásban. Saját erőből bálly meghívók készítésével kezdte művészi munkáját, melyet fia, a nyomda későbbi vezetője **Kner Imre** teljesített is. Ő így írt úttörő vállalkozásokról: „Hitünk az, hogy a modern néppel készített tömegkönyvek is meg lehet találni igazi művészi megoldási módot, s összekapcsolni azt a könyv legszebb korainak nemes tradíciójával... ezenkívül meg kell találni a módot annak, hogy a könyv nem tisztán a szemnek való íarművészeti termék, hanem díszes tárgy legyen. csemeté testére szabott köntöse a tartalomnak.”

Műhelyben küzdelmet folytattak sajátosan magyar alkalmazott grafika megeremeléséért. Természetesen ezeknek a bálly meghívóknak tervezésekor, nyomásakor nem szakadhattak el a kor jelentős áramlataitól, a megrendelők igényeit is figyelembe kellett venni. Mégis ezeken a lapokon sikerült megeremteniük a kerülő szecesszió zabolátlankodó indáinak visszafogott rajzait, a betűk, a szövegek világos elrendezését. A Kner-könyvek első darabjaira is a szecesszió volt a jellemző, ám az évtizedek folyamán, a 20-as évektől a 40-es évek közepéig nagyon világosan nyoma követhető az egyszerűsítési törekvés, az a szándék, hogy egy-egy könyvben megvalósuljon a tartalom és forma leoptimalisabb egyensége, az, hogy pusztán a betűkből és vonalakból is ki-alakítható egységes, rendezett, áttekinthető, mégis művészi megvalósított könyv.

nyomdaipari múzeuma Gyomán, Kner Imre egykori házában, a Kozma Lajos tervezte épületben. Búszkék voltak rá a helybeliek, jártak csodájára hazai és külföldi érdeklődők, s mindenki hitt abban, hogy ez a különleges múzeum egyformán segíti majd a nyomdaipari szakképzést, az esztétikai izlésképzést, a kultúrtörténeti ismeretek terjesztését, a helyi hagyományok és országos értékek megbecsülését — egyszóval a szocialista tudatformálást.

Néhány esztendeje ráfordították a zárat a vasútra. Kiderült, hogy az épület egyik sarka megrogyant, megállapították, a ház életveszélyessé vált. Az Országos Műemléki Felügyelőség hiába tette védetté az épületet, nincs aki vállalja a felújítás költségeit. A nyomda terjeszkedni akar, tán útjába is áll a régi épület. A miniszteriumnak is szűkebbre kellett húznia a derekszíját. A helyi tanács sovánny pénztárcájából sem jut ilyen méretű kiadásra. Nemrégiben jelent meg figyelemfelhívó és összefoglaló szerkesztésű cikk az ügyben a Békés megyei Népiújság hasábjain. Hiszen egy ilyen összefoglaló túlnéha a közérde és a megye hátráin, és segítene mindenki, akinek szívügye a betű, a leírt szó, a könyv, a nyomda.

A Kner család címerében vándor könyvárús. Századunk egyik legjelentősebb magyar nyomdászdinasztiája nem véletlenül vállalta föl ilyen nyíltan és büszkén elődei örökét: még a múlt század közepén is faluról falura vándorló, a betű erejét szerte hordó könyves emberek példáját. Ezek a vándorló könyvárúsok nemcsak kínáltak portékákat a vásárokon kiterített ponyvákról, de egy személyben betűmetszők, könyvkötők, nyomdászok és kereskedők is voltak, sőt, gyakran kínáltak a bibliák és kalendáriumok mellé saját írásait, általában történelmi történeteket, a hosszú utakon hallott anekdoták gyűjteményeit, humoros, néha vaszkos történeteket, énekek füzetét. A szellem és a műveltség korabeli követei és terjesztői voltak ők. A legszélesebb társadalmi rétegekkel tartottak kapcsolatot, köztük szikráztatták fel a betűk, az írás, a könyv fényét. Ezt a nagyszerű örökséget kívánta folytatni és kiteljesíteni 1882-től a poros-sáros viharsarki mezővárosban, Gyomán alapított üzemi Kner Izidor és családianak tagjai.

Igazi dinasztia ez a nyomdászcsalád. Bizonyítéka annak, hogy ott alakult ki nemzedékről nemzedékre hagyományozódó, apáról fiúra szálló hivatás, ahol a mesterség művészetbe csap át, ahol a leírásból képzés, a család alkotó kollektívává válik, ahol tanár-talok halmozódnak, ahol a tehetség, elhivatottsággal, a szakma védtelen szeretetével, állandóan fejlesztett tudással párosul.

Tíz éve, hogy megnült egyetlen Közép-Európa

Tandi Lajos

Leomann Béla felvétele

Erkezett a szomorú hír, hogy Alekszandr Szvesnyikov, a szovjet zeneművészet kiemelkedő alakja 90 éves korában meghalt. A haláláról kiadott nekrológot Leonyid Brezsnyev, Alekszej Koszigin, valamint a szovjet kulturális élet vezető személyiségei írták alá. A Szvesnyikov Magyarországra látogatva, 1952-ben Szegedet is fölkereste. Meglátogatta a zenekolát, ahol a gyermekkorús műsorát nagy tejszettel fogadta. Képünkön — középen —: A. Szvesnyikov tapsol a kórusnak